

ANEKS z dnia 28 listopada 2024 r.
PROCEDURA DYPLOMOWANIA
na kierunku Bezpieczeństwo i produkcja żywności
w Instytucie Nauk Technicznych
Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Przemysłu

Podstawa prawna:

1. *Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 742)*
2. *Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27.09.2018 r. w sprawie studiów (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2787).*
3. *Uchwała PANS-BRE-0003/24/24 w sprawie uchwalenia obowiązującego od 1 października 2024 roku Regulaminu Studiów Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Przemysłu.*
4. *Uchwała nr PANS-BRE-0003/71/23 Senatu Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Przemysłu z dnia 23 października 2023 r. w sprawie procedury dyplomowania na kierunkach studiów w Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Przemysłu*
5. *Uchwała nr 9/2019 Senatu Państwowej Wyższej Szkoły Wschodnioeuropejskiej w Przemysłu z dnia 28 stycznia 2019 r w sprawie sposobu weryfikacji pisemnych prac dyplomowych na kierunkach kształcenia w Państwowej Wyższej Szkole Wschodnioeuropejskiej w Przemysłu z wykorzystaniem Jednolitego Systemu Antyplagiatowego.*
6. *Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2022 r. poz.2509).*
7. *Uchwała nr PANS-BRE-0003/75/24 Senatu PANS w Przemysłu z dnia 28 listopada 2024 r. w sprawie zmiany Uchwały nr PANS-BRE-0003/71/23 Senatu PANS w Przemysłu z dnia 23 października 2023 r. dotyczącej procedury dyplomowania na kierunkach studiów w Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Przemysłu.*

I. Wytyczne dotyczące pisania pracy dyplomowej

1. Praca dyplomowa jest samodzielny opracowaniem określonego zagadnienia naukowego, prezentującym ogólną wiedzę i umiejętności studenta związane z danym kierunkiem studiów, poziomem i profilem kształcenia oraz umiejętności samodzielny analizowania i wnioskowania. Zakres pracy dyplomowej musi być zgodny z obowiązującymi standardami dla danego kierunku kształcenia i profilem absolwenta.
2. Praca dyplomowa może mieć charakter:

- a) eksperymentalny – realizowana na podstawie własnych obserwacji, doświadczeń.
  - b) projektowy – gdy student przygotowuje projekt rozwiązania określonego problemu praktycznego technicznego bądź technologicznego.
  - c) koncepcyjny – (np. projekt nowego produktu) opracowanie koncepcji rozwiązań techniczno – technologicznych na podstawie literatury źródłowej.
  - d) Ekspertyzy – np. studium przypadku ocena zastosowanych rozwiązań techniczno – technologicznych.
3. Zakres pracy inżynierskiej powinien obejmować samodzielną realizację wyodrębnionego zadania o charakterze inżynierskim, zgodnego z efektami uczenia określonymi dla kierunku oraz realizowanymi kierunkowymi treściami kształcenia.
  4. Rodzaj przydzielonej studentowi pracy powinien być zgodny z jego możliwościami, predyspozycjami oraz zainteresowaniami.
  5. Praca dyplomowa musi spełniać określone kryteria formalne i merytoryczne. Dyplomant powinien wykazać się umiejętnością gromadzenia, weryfikacji i doboru źródeł bibliograficznych, znajomością i umiejętnością praktycznego zastosowania nowoczesnych metod i narzędzi techniczno – technologicznych właściwych dla technologii żywności i żywienia, dla której określone są efekty uczenia z danej dyscypliny a także umiejętnością właściwego uporządkowania swojej wypowiedzi (kompletność tez, podział treści, kolejność rozdziałów, wnioskowanie itp.).
  6. Student przedkłada przygotowaną pracę opiekunowi naukowemu. Po akceptacji ostatecznej wersji student drukuje pracę dyplomową w trzech egzemplarzach i wraz z wersją elektroniczną pracy składa w dziekanacie Wydziału Nauk Technicznych i Sztuk Projektowych co najmniej na 7 dni przed ustalonym terminem obrony. Jeden egzemplarz pracy powinien być złożony jako dwustronny wydruk bindowany w miękkiej oprawie pozostałe jako wydruk jednostronny w twardej oprawie. Wersja elektroniczna powinna być zapisana na niemodyfikowalnym nośniku elektronicznym (płyta CD lub DVD) zapisaną w jednym pliku PDF i złożona w białej kopercie opisanej wg wzoru zamieszczonego poniżej:

NUMER ALBUMU IMIĘ I NAZWISKO Temat pracy: ..... Kierunek studiów..... Studia stacjonarne
---

Ponadto student wraz z pracą składa:

- oświadczenie promotora pracy dyplomowej – wzór zał.nr 2 do uchwały Senatu nr PANS-BRE-0003/71/23,

- oświadczenie dyplomanta o samodzielnym wykonaniu pracy dyplomowej – wzór zał.nr 3 do *uchwały Senatu nr PANS-BRE-0003/71/23*,
- oświadczenie dyplomanta o pracy dyplomowej na nośniku elektronicznym – wzór zał.nr 4 do *uchwały Senatu nr PANS-BRE-0003/71/23*,
- oświadczenie dyplomanta dotyczący sposobu wykorzystania pracy – wzór zał.nr 5 do *uchwały Senatu nr PANS-BRE-0003/71/23*,
- podanie o dopuszczenie do egzaminu dyplomowego – wzór zał.nr 1 do *uchwały Senatu nr PANS-BRE-0003/75/24*,

II. Wytyczne dotyczące przeprowadzenia egzaminu dyplomowego

1. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest:

- a) osiągnięcie przez studenta wszystkich zakładanych efektów uczenia się,
- b) uzyskanie zaliczeń ze wszystkich zajęć, praktyk zawodowych i zajęć praktycznych oraz złożenie wszystkich egzaminów objętych programem studiów,
- c) uzyskanie pozytywnej oceny pracy dyplomowej od promotora oraz recenzenta,
- d) złożenie wszystkich wymaganych dokumentów i wniesienie obowiązujących opłat określonych w odrębnych przepisach.

PANS w Przemysłu może organizować weryfikację efektów uczenia się określonych w programie studiów w siedzibie lub poza siedzibą Uczelni z wykorzystaniem technologii informatycznych, na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

2. Oceny pracy dyplomowej dokonują kierujący pracą i recenzent. Recenzenta wyznacza Dyrektor Instytutu i może to być osoba posiadająca co najmniej stopień doktora.
3. Gdy jedna z ocen pracy dyplomowej jest negatywna, Dyrektor Instytutu powołuje drugiego recenzenta lub kieruje prace do poprawy. W przypadku powołania drugiego recenzenta jego opinia jest wiążąca i na jej podstawie Dyrektor Instytutu podejmuje decyzje o dalszym toku postępowania.
4. Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym, którego celem jest sprawdzenie wiedzy, umiejętności i kompetencji dyplomanta z zakresu studiowanego kierunku oraz problematyki związanej z przygotowaną przez niego pracą dyplomową.
5. Egzamin dyplomowy i obrona pracy dyplomowej może, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, odbywać się poza siedzibą Uczelni w ramach synchronicznego kontaktu online z wykorzystaniem technologii informatycznych zapewniających kontrolę ich przebiegu i rejestrację.
6. Egzamin dyplomowy obejmuje:

- Krótką nie przekraczającą 5 min prezentację pracy dyplomowej w formie ustnej lub prezentacji multimedialnej jej celu, głównych tez i wniosków z pracy.
  - odpowiedzi na trzy pytania wylosowane z przygotowanych zestawów lub zadanych przez członków Komisji egzaminacyjnej.
7. Egzamin dyplomowy odbywa się przed komisją powołaną przez Dyrektora Instytutu, w skład, której wchodzi: przewodniczący, promotor pracy oraz recenzent. Przewodniczącym Komisji może być nauczyciel akademicki co najmniej ze stopniem doktora zatrudniony w PANS w Przemysłu.
  8. Na zakończenie egzaminu dyplomowego w części niejawniej komisja ustala:
    - a) ocenę końcową pracy dyplomowej (na podstawie średniej ocen proponowanych przez promotora i recenzenta pracy),
    - b) ocenę egzaminu dyplomowego (na podstawie odpowiedzi dyplomanta na poszczególne pytania; ostateczny wynik egzaminu dyplomowego stanowi średnia arytmetyczna z ocen za poszczególne pytania)
  9. Egzamin dyplomowy jest zdany jeżeli średnia arytmetyczna ocen wynosi co najmniej 3,0. Komisja Egzaminacyjna zobowiązana jest do sporządzenia protokołu egzaminacyjnego, wraz z zapisem treści pytań kierowanych do studenta i przyznanymi ocenami za każde z pytań, według wzoru przyjętego w PANS w Przemysłu. Komisja ustala ocenę pracy i wynik egzaminu stosując skalę ocen określoną w regulaminie studiów PANS w Przemysłu.
  10. Ocenę końcową ukończenia studiów oblicza się zgodnie z Regulaminem studiów PANS w Przemysłu.
  11. W przypadku uzyskania oceny niedostatecznej lub nieusprawiedliwionego nieprzystąpienia do egzaminu dyplomowego w ustalonym terminie, Dyrektor Instytutu wyznacza drugi termin egzaminu jako ostateczny. Powtórny egzamin nie może zostać złożony wcześniej niż przed upływem jednego miesiąca i nie później niż po upływie dwóch miesięcy od daty egzaminu pierwszego.
  12. W przypadku niezłożenia egzaminu dyplomowego w drugim terminie Dyrektor Instytutu występuje z wnioskiem do Rektora o skreślenie studenta z listy studentów.

III. Standaryzacja pisania pracy dyplomowej

1. Objętość pracy dyplomowej

Typowa praca dyplomowa powinna zawierać ok. 30–50 stron tekstu oraz ew. załączniki. Dopuszcza się mniejszą objętość, ale tylko w wyjątkowych przypadkach. Ostateczna decyzja w tej sprawie należy do promotora, który ocenia pracę pod względem jakościowym.

W odniesieniu do prac o objętości większej niż zalecana, ich poprawność zależy od ciężaru gatunkowego zamieszczonego tekstu.

2. Struktura pracy dyplomowej

1. Praca dyplomowa powinna zawierać: stronę tytułową (wzór: Załącznik nr 1 *uchwały Senatu PANS-BRE-0003/71/23*), podpisane oświadczenie promotora pracy dyplomowej (wzór: Załącznik nr 2 *uchwały Senatu PANS-BRE-0003/71/23*), podpisane oświadczenie dyplomanta o samodzielnym wykonaniu pracy (wzór: Załącznik nr 3 *uchwały Senatu PANS-BRE-0003/71/23*).

Podstawową część składową pracy dyplomowej jest rozdział. Ogólne zasady przy jego tworzeniu:

- podział na rozdziały powinien być przejrzysty tematycznie, logicznie spójny i wykluczający możliwość powtórzeń tych samych treści w różnych miejscach pracy,
- tytuły rozdziałów powinny szczegółowo informować o ich treści,
- należy unikać tworzenia rozdziałów o zbyt małej objętości (powinien liczyć co najmniej kilka stron) – rozdział stanowi pewną tematyczną całość wydzieloną z tekstu pracy,
- waga poszczególnych rozdziałów powinna być podobna,
- należy unikać znacznych dysproporcji pomiędzy objętością poszczególnych rozdziałów.

Poszczególne rozdziały można dzielić na podrozdziały, a te mogą podlegać dalszemu podziałowi.

Wewnętrzny podział rozdziałów powinien być maksymalnie 3-stopniowy.

Najczęściej stosowany jest układ pracy z podziałem na rozdziały i podrozdziały oparty o oznaczenia numeryczne z wykorzystaniem wyłącznie cyfr arabskich. Przykładowa struktura takiej pracy może wyglądać następująco:

Wstęp

1. Tytuł rozdziału

1.1. Tytuł podrozdziału

1.2. Tytuł podrozdziału

2. Cel i zakres pracy

3. Metodyka badań lub założenia do projektu - lub założenia do koncepcji

4. Tytuł kolejnego rozdziału

4.1. Tytuł podrozdziału

4.1.1. Tytuł...

4.1.2. Tytuł...

4.2. Tytuł podrozdziału

4.3. ...

5. Podsumowanie,- podsumowanie i wnioski - lub wnioski.

6. Streszczenie

7. Bibliografia

Utworzenie rozdziałów **Cel i zakres pracy, Posumowanie** (lub **Podsumowanie i wnioski**) oraz **Bibliografia** jest **OBOWIĄZKOWE**. Są to jedne z najważniejszych elementów pracy. Pozwalają na łatwe zorientowanie się czytelnika co do zamierzonych działań i ich realizacji. Rozdział **Metodyka badań** jest **OBOWIĄZKOWY w przypadku prac badawczych**.

3. **Strona tytułowa.** Strona tytułowa ma formę znormalizowaną i obejmuje: nazwę uczelni, instytut, kierunek, imię i nazwisko autora, tytuł pracy (w języku polskim), informacje o promotorze pracy, miejscowości i roku złożenia pracy (wzór: Załącznik nr 1 *uchwały Senatu PANS-BRE-0003/71/23 z dnia 23.10.2023r.*)
4. **Spis treści** Spis treści powinien być umieszczony na początku pracy, po stronie tytułowej i zał. 2 i 3. Spis treści powinien być kompletny, tj. powinien zawierać informacje o wszystkich elementach składowych pracy. Chodzi tu zarówno o rozdziały i podrozdziały, jak i o inne elementy nienumerowane, takie jak: wstęp, bibliografia, spis tabel, spis rysunków i spis załączników. W spisie treści należy podać numery stron, na których zaczynają się poszczególne elementy pracy.
5. **Wstęp.** Powinien zawierać krótkie wprowadzenie do pracy obejmujące znaczenie poruszanego zagadnienia.
6. **Przegląd literatury.** Może być podzielony na podrozdziały i powinien zawierać informacje o opracowywanym zagadnieniu dostępne w literaturze przedmiotu (książki, czasopisma, patenty, itd.).
7. **Cel i zakres pracy.** Krótkie i zwięzłe sprecyzowanie celu pracy uzależnione od jej charakteru. Cel pracy powinien ściśle korespondować z tytułem pracy. Wskazane jest również określenie zakresu pracy projektowej lub pracy eksperymentalnej.
8. **Materiał i metody.** Opis metod z uwzględnieniem modeli i producentów urządzeń, materiałów z uwzględnieniem producentów i dostawców. Odwołujemy się do odpowiednich Norm jeśli je wykorzystujemy.
9. **Wyniki i dyskusja.** Prezentacja wyników badań, obliczeń itd. Tabele, wykresy, fotografie itd. Należy je omówić i przedyskutować z uwzględnieniem danych dotyczących zagadnień dostępnych w literaturze przedmiotu. Rozdział może zostać podzielony na Wyniki i Dyskusje osobno.
10. **Założenia do koncepcji lub projektu. Koncepcja.** Przedstawienie ogólnych założeń koncepcji lub projektu przy uwzględnieniu przyjętych celów. Przedstawienie podstaw prawnych albo innych kryteriów, które przyjęto przy opracowaniu projektu lub koncepcji.
11. **Projekt.** Przedstawienie teoretyczne i graficzne projektu (technologicznego, produktu, prototypu urządzenia itp.). Dokonanie niezbędnych obliczeń inżynierskich. Ewentualne podanie wytycznych do oceny procesu, produktu.

12. Podsumowanie lub wnioski/Podsumowanie. Rozdział ten powinien stanowić zwieńczenie całej pracy. Wyraźnie powinno być w nim pokazane zrealizowanie zapowiedzianego celu i zakresu pracy projektu lub zadania badawczego. Najogólniej, należy tu zwięźle przedstawić, co zrobiono w danej pracy dyplomowej oraz podać syntezę uzyskanych wyników. Ta część pracy powinna wykazać, że cel pracy sformułowany we wstępie został zrealizowany. Należy przyjąć zasadę, że wszystkie stwierdzenia oraz wnioski szczegółowe i uogólnienia muszą wynikać bezpośrednio z treści pracy. Główną treścią wniosków powinna być synteza wyników szczegółowych. W podsumowaniu powinno być bezwzględnie zapisane, co Autor zrealizował w ramach pracy dyplomowej. Podsumowując, w rozdziale zamykającym pracę badawczą należy zamieścić: syntetyczne i krytyczne sformułowanie uzyskanych wyników,- poznawcze i użytkowe wnioski wypływające z przeprowadzonych działań,- podsumowanie pracy (własnej)- wytyczne do dalszych działań. W przypadku pracy projektowej w podsumowaniu należy zamieścić: podsumowanie pracy (własnej), - uproszczony opis zaprojektowanego systemu technicznego. Jeśli praca zawiera wnioski należy je wypunktować. Wnioski powinny wynikać bezpośrednio z treści pracy. Mogą być też zawarte sugestie dotyczące dalszych badań w tym zakresie.

13. Literatura/Bibliografia

Wykaz literatury to spis wszystkich pozycji cytowanych w pracy (Normy, książki, czasopisma, strony internetowe, itd.) według wzorów poniżej, musi zawierać dane bibliograficzne. Dane te muszą być na tyle konkretne, by czytający mógł dotrzeć do każdej cytowanej pozycji. Należy umieszczać w wykazie literatury tylko te publikacje, które uwzględniono przy realizacji pracy. Z reguły nie cytuje się prac nie będących publikacjami, czyli prac magisterskich, ekspertyz, przekazów słownych itd. Związane jest to z brakiem dostępu czytelnika do tych pozycji, jak również z faktem, iż w Polsce prace takie przechowywane są w archiwach tylko przez okres kilku lat, po czym ulegają kasacji.

14. Streszczenie to forma wypowiedzi będąca skrótem treści zawartego w pracy tekstu. Za pomocą streszczenia należy przedstawić najważniejsze informacje na temat zawartych w pracy wiadomości, zachowując kolejność prezentowanych treści.

15. Spis tabel, rysunków, fotografii itd. (Spis wszystkich tabel i materiału graficznego przedstawionych w pracy z numerami, tytułami i numerami stron ich zamieszczenia).

16. Załączniki. Opcjonalnie – umieszcza się dodatkowe informacje dotyczące pracy. Każdy załącznik powinien stanowić odrębną całość i być oznaczony kolejnym numerem.

IV. Wytyczne dotyczące postępowania przy weryfikacji prac dyplomowych z zastosowaniem Jednolitego Systemu Antyplagiatowego

1. Weryfikacja prac dyplomowych następuje z wykorzystaniem Jednolitego Systemu Antyplagiatowego.
2. Informatyczny system antyplagiatowy obsługują promotorzy prac dyplomowych.
3. Sprawdzenie pracy z wykorzystaniem programu antyplagiatowego następuje przed egzaminem dyplomowym.
4. Praca dyplomowa zweryfikowana poprzez system antyplagiatowy i uznana przez promotora za niesamodzielną nie stanowi podstawy do nadania tytułu zawodowego (§6 uchwały Senatu PWSW nr 9/2019).
5. O nieprzyjęciu pracy dyplomowej i niedopuszczeniu dyplomanta do jej obrony, Dyrektor Instytutu powiadamia dyplomanta w formie pisemnej. Kopia decyzji wraz z raportem podobieństwa wygenerowanym z systemu antyplagiatowego oraz opinią promotora zostaje złożona w dokumentacji przebiegu studiów.
6. W razie popełnienia przez studenta czynu polegającego na przypisaniu sobie autorstwa istotnego fragmentu lub innych elementów cudzego utworu mają zastosowanie odpowiednie przepisy w tym zakresie prawa karnego.

Część II - Wymogi edytorskie prac dyplomowych
na kierunku Bezpieczeństwo i produkcja żywności w Instytucie Nauk Technicznych
Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Przemysłu

1. UKŁAD PRACY - WYMOGI

Praca dyplomowa realizowana w Instytucie Nauk Technicznych PANS w Przemysłu powinna mieć następujący układ:

- strona tytułowa (wzór: zał. 1 do Uchwały nr PANS-BRE-0003/71/23),
- podpisane oświadczenie promotora pracy dyplomowej (wzór: Załącznik nr 2 do Uchwały nr PANS-BRE-0003/71/23),
- podpisane oświadczenie dyplomanta o samodzielnym wykonaniu pracy (wzór: Załącznik nr 3 do Uchwały nr PANS-BRE-0003/71/23),
- spis treści,
- treść pracy,
- literatura,
- spis tabel (jeśli występują),
- spis rysunków (jeśli występują),
- spis załączników (jeśli występują),

Przykładowy układ pracy o charakterze eksperymentalnym

Niniejsze wytyczne należy traktować jako przykład. Ostateczny układ pracy uzależniony jest od jej charakteru i ustalany jest z opiekunem pracy dyplomowej.

1. WYKAZ SKRÓTÓW (jak opcja, jeżeli jest to wymagane należy umieścić spis stosowanych w pracy skrótów).
2. WSTĘP
3. PRZEGLĄD LITERATURY
4. CEL PRACY
5. MATERIAŁ I METODY
6. WYNIKI I DYSKUSJA
7. WNIOSKI
8. STRESZCZENIE
9. LITERATURA
10. SPIS TABEL, RYSUNKÓW, FOTOGRAFII itd.
11. ZAŁĄCZNIKI (Opcjonalnie – umieszczamy dodatkowe informacje dotyczące pracy).

Przykładowy układ pracy o charakterze projektowym

1. WYKAZ SKRÓTÓW (jak opcja, jeżeli jest to wymagane należy umieścić spis stosowanych w pracy skrótów).
2. WSTĘP
3. PRZEGLĄD LITERATURY
4. CEL PRACY
5. ZAŁOŻENIA DO PROJEKTU
6. PROJEKT
7. WNIOSKI
8. STRESZCZENIE
9. LITERATURA
10. SPIS TABEL, RYSUNKÓW, FOTOGRAFII itd.
11. ZAŁĄCZNIKI (Opcjonalnie – umieszczamy dodatkowe informacje dotyczące pracy).

Przykładowy układ pracy o charakterze koncepcyjnym (np. koncepcja, projekt nowego produktu)

1. WYKAZ SKRÓTÓW (jak opcja, jeżeli jest to wymagane należy umieścić spis stosowanych w pracy skrótów).
2. WSTĘP
3. PRZEGLĄD LITERATURY
4. CEL PRACY
5. ZAŁOŻENIA DO OPRACOWANIA KONCEPCJI
6. REALIZACJA KONCEPCJI
7. OCENA JAKOŚCI PRODUKTU (ewentualnie)
8. WNIOSKI
9. STRESZCZENIE
10. LITERATURA
- 12 SPIS TABEL, RYSUNKÓW, FOTOGRAFII itd.
13. ZAŁĄCZNIKI (Opcjonalnie – umieszczamy dodatkowe informacje dotyczące pracy).

2. TEKST PRACY

- Przyjmuje się format strony A4.

- Tekst pracy oprócz pierwszych stron należy obustronnie wyjustować oraz przygotować z wykorzystaniem czcionki Times New Roman 12 pkt., zachowując odstępy między wierszami 1,5 pkt., bez dzielenia wyrazów.

- Stosujemy marginesy lustrzane: lewy 3,5 cm; prawy 1,5 cm; górny 2,5 cm; dolny 2,5 cm.

- Akapity należy wykonywać przy użyciu tabulatora 1 cm.

- Łacińskie nazwy roślin i zwierząt należy pisać kursywą.

- W pracach dyplomowych należy stosować jednostki zgodne z międzynarodowym układem jednostek SI. Dopuszcza się stosowanie jednostek powszechnie stosowanych w obszarze, którego dotyczy praca dyplomowa (np. mg/100 g).

- Do numeracji tabel należy używać cyfr arabskich.

- Tytuł tabeli należy umieszczać nad tabelą Times New Roman 12 pkt pogrubione.

- Pozycje z tabeli wymagające wyjaśnień należy zaznaczyć w indeksie górnym, stosując przypis bezpośredni pod tabelą.

- Jeśli tabela została przygotowana na podstawie danych pochodzących od innych autorów, należy podać ich źródło.

- W tekście pracy należy zawsze odnosić się do danych w tabeli, ale należy unikać powtarzania w tekście pracy danych liczbowych zamieszczonych w tabeli lub w formie wykresów.

- Obiekty graficzne (rysunki, wykresy, fotografie, schematy itp.) powinny być numerowane kolejnymi cyframi arabskimi, a ich tytuły powinny być umieszczone pod nimi czcionka Times New Roman 12 pkt. pogrubiona.

- Jeśli materiał graficzny został opracowany na podstawie danych pochodzących od innych autorów, należy podać ich źródło. Literaturę w tekście pracy cytuje się w następującym układzie:

- przy 1 autorze: nazwisko autora i rok publikacji, np. [Nowak, 1998] lub według Nowaka [1998],
- przy 2 autorach: nazwiska obu autorów i rok publikacji, np. [Kowalski i Nowak, 2010] lub według Kowalskiego i Nowaka [2010],
- przy 3 lub większej liczbie autorów: nazwisko pierwszego autora oraz skrót „i in.” i rok publikacji, np. [Kowalski i in., 2010] lub według Kowalskiego i in. [2010].

Jeśli autor w tekście pracy odwołuje się do kilku pozycji literaturowych, to powinien je umieścić w porządku chronologicznym, np. [Kowalski, 1997; Nowak, 1999; Kowalski i in., 2008; Nowak i in., 2012]. Przy dosłownym cytowaniu (zamieszczamy cytaty w cudzysłowie) należy w odwołaniu podać

strony, np. [Nowak, 2012, s. 15]. W przypadku cytowania strony internetowej należy w tekście pracy podać nazwisko Autora i datę (kiedy pozyskano informację). W przypadku braku danych o Autorze, cytujemy autora jako anonimowego [Anonim, 14.07. 2018]. Należy cytować w tekście wszystko do czego się odwołujemy: normy, strony internetowe, itd. Jeśli cytujemy fragment pracy dosłownie musimy go ująć w cudzysłowie „xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx”.

Sposoby cytowania literatury:

Literaturę należy uporządkować alfabetycznie, poszczególne pozycje ponumerować i sformatować zgodnie z poniższymi przykładami.

Książki.

Nazwisko. Rok wydania. Tytuł. Miejsce wydania, Wydawca. Ewentualnie zakres wykorzystywanych stron

Lewicki, P. 1998. Inżynieria i Aparatura Przemysłu Spożywczego. Warszawa, WNT.

Pałacha Z., Sitkiewicz, I. 2012. Inżynieria żywności. Warszawa, Wydawnictwo SGGW.

Autor, A., Autor, B., Autor, C. 2004. Tytuł. Miasto, Wydawnictwo.

Książka pod redakcją.

Nazwiska edytora(ów) (Ed. lub Eds.). Rok wydania. Tytuł. Miejsce wydania, Wydawca.

Rozdział z książki. Nazwisko Autora. Rok wydania. Tytuł rozdziału. W: Nazwisko edytora (Ed.), Tytuł książki (numer woluminu – jeśli dotyczy, strony). Miejsce wydania, Wydawca.

Hasło encyklopedyczne lub słownikowe. Nazwisko Autora. Rok wydania. Tytuł hasła. W: Tytuł encyklopedii/słownika (numer woluminu – jeśli dotyczy, strony). Miejsce wydania, Wydawca.

Dzieło wielotomowe. Nazwiska autorów. Rok wydania. Tytuł (wolumin, numer – jeśli dotyczy). Miejsce wydania, Wydawca.

Artykuł w czasopiśmie. Nazwiska autorów. Rok wydania. Tytuł artykułu. Tytuł czasopisma. wolumin - jeśli dostępny (numer, jeśli jest dostępny), strony.

Artykuł w gazecie. Nazwiska autorów. Rok wydania (dzień miesiąc). Tytuł artykułu. Tytuł czasopisma, strony.

Anonimowy artykuł w gazecie. Anonim. Rok wydania (dzień, miesiąc). Tytuł artykułu. Tytuł czasopisma, strony.

Anonim. 2015 (8 maja). Cudowne właściwości zielonej herbaty. Dziennik Polski, B14.

Artykuł na stronie internetowej. Nazwiska autorów. Rok publikacji elektronicznej. Tytuł dokumentu. Pobrany [dzień miesiąc, rok], z [Adres strony internetowej/URL]

Prace doktorskie i magisterskie. Nazwisko autora. Rok publikacji. Tytuł. Rodzaj pracy, instytucja. Pobrany z [Adres strony internetowej/URL – jeśli dostępne].

Raport instytucji publicznej. Nazwiska autorów lub nazwa instytucji. Rok publikacji. Tytuł publikacji (numer publikacji). Miejsce wydania, Wydawca.

Komunikat opublikowane w materiałach konferencyjnych. Nazwiska autorów. Rok wydania. Tytuł doniesienia. W: nazwisko edytora (Ed.) Tytuł materiałów konferencyjnych (strony). Miejsce wydania, Wydawca.

Patent. Nazwiska autorów. Rok opublikowania przez biuro patentowe. Rodzaj patentu. Tytuł patentu. Numer patentu. Miejsce wydania, Nazwa biura patentowego.

Akty prawne. Rodzaj aktu i data ustanowienia. Tytuł. Źródło.

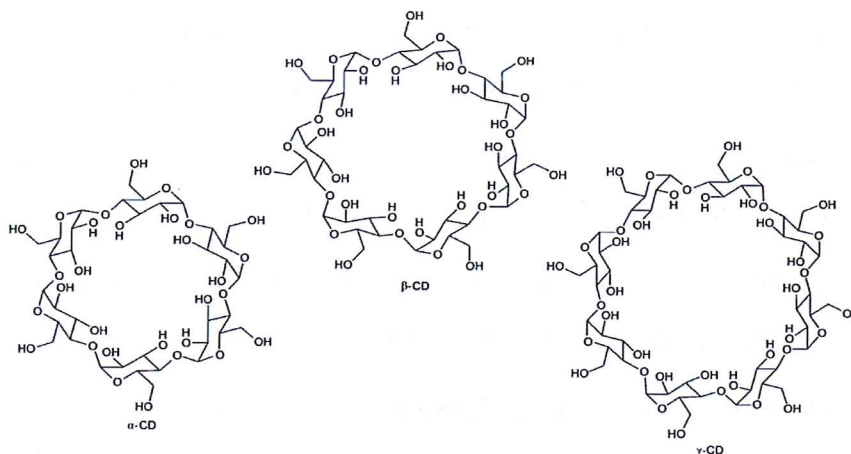
W przypadku kilku prac tego samego autora kolejność umieszczania ich w Bibliografii jest wyznaczana datą wydania. Dodajemy kolejno literki a, b, c.

Przykład tabeli i rysunku:

Tabela 1. Przykład tabeli i opisu

Nazwa	Charakterystyczna mikroflora
Jogurt	Bakterie: <i>Streptococcus thermophilus</i> , <i>Lactobacillus delbrueckii</i> ssp <i>bulgaricus</i>
Kefir	Bakterie: <i>Lactobacillus kefir</i> , <i>Leuconostoc</i> Drożdże: <i>Kluyveromyces marxianus</i> , <i>Saccharomyces cerevisiae</i> , <i>Saccharomyces exiguous</i> , <i>Saccharomyces omnisporus</i>
Kumys	Bakterie: <i>Lactobacillus delbrueckii</i> ssp <i>bulgaricus</i> , Drożdże: <i>Kluyveromyces marxianus</i>
Mleko acidofilne	Bakterie: <i>Lactobacillus acidophilus</i>
Mleko fermentowane	Mezofilne bakterie fermentacji mlekowej

Źródło: [Kudelka, 2005].

Rysunek 1. Struktura molekularna α -cyklodekstryny, β -cyklodekstryny, γ -cyklodekstryny [Łukasiewicz i in., 2014].

Opracował:

dr inż. Grzegorz Dzieniszewski, prof. PANS

Dyrektor Instytutu Nauk Technicznych

PANS w Przemyślu

DYREKTOR
Instytutu Nauk Technicznych
Państwowej Akademii Nauk Stosowanych
w Przemyślu

dr inż. Grzegorz Dzieniszewski, prof. PANS

Akceptuję na podstawie pozytywnej opinii Wydziałowej Komisji do Spraw Jakości Kształcenia

DZIEKAN
Wydziału Nauk Technicznych i Sztuk Projektowych
Państwowej Akademii Nauk Stosowanych
w Przemyślu

dr inż. Wioletta Tomaszewska-Górecka, prof. PANS

PROREKTOR DS. STUDENCKICH
Państwowej Akademii Nauk Stosowanych
w Przemyślu

dr Andrzej Kawecki